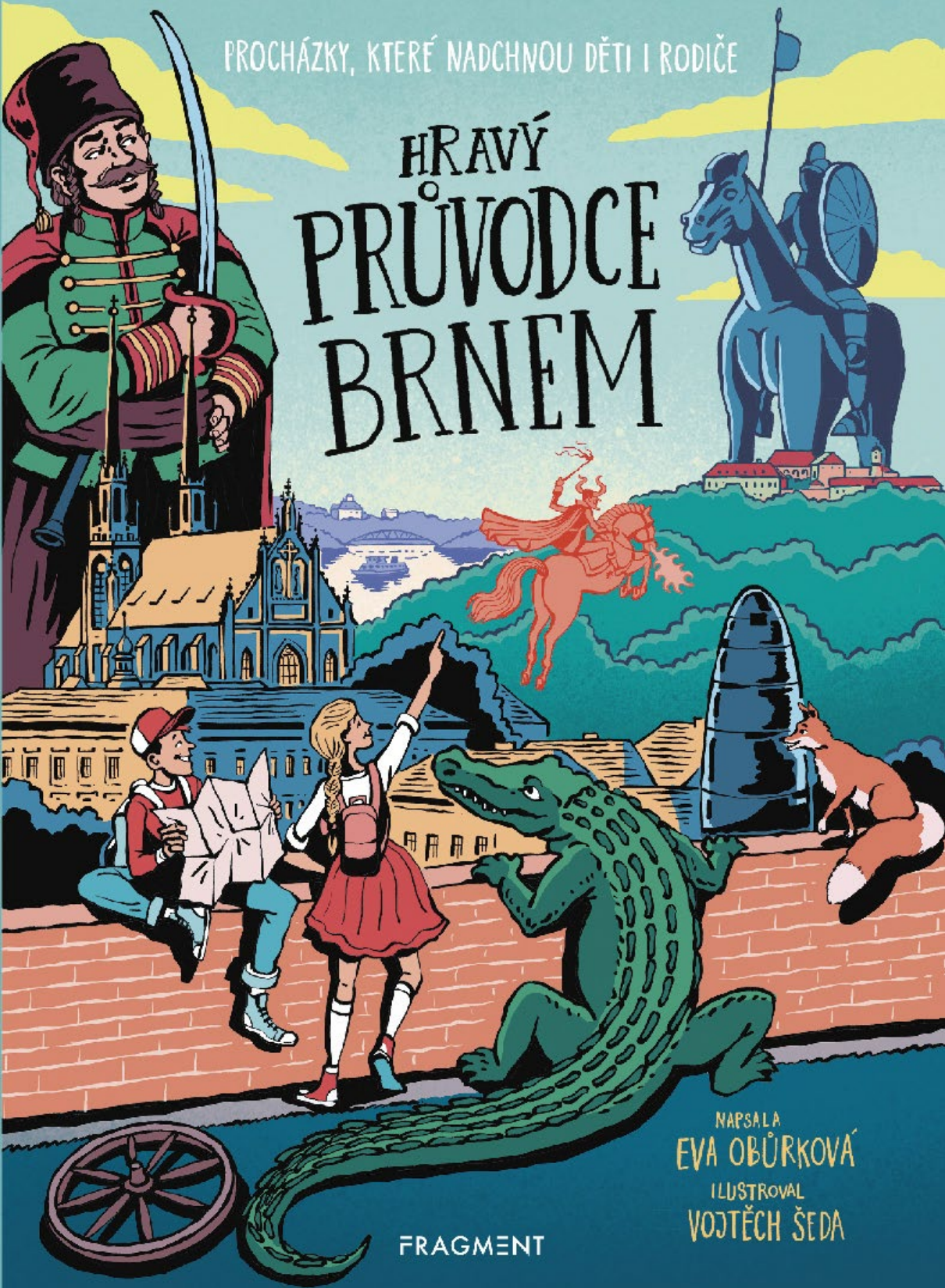

PROCHÁZKY, KTERÉ NADCHNOU DĚTI I RODIČE

HRAVÝ PRŮVODCE BRNEM

NAPSALA
EVA OBŮRKOVÁ
ILUSTROVAL
VOJTĚCH ŠEDA

FRAGMENT

Hravý průvodce Brnem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

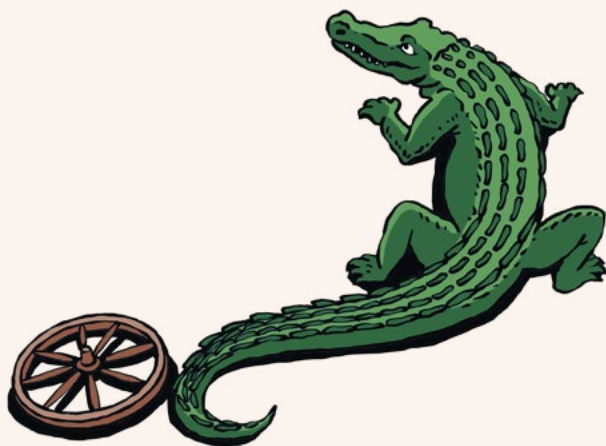
Eva Obůrková
Hravý průvodce Brnem – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PROCHÁZKY, KTERÉ NADCHNOU DĚTI I RODIČE

HRAVÝ PRŮVODCE BRNEM

NAPSALA
EVA OBŮRKOVÁ

ILUSTROVAL
VOJTĚCH ŠEDA

FRAGMENT

Vysvětlivky

úkol pro děti

otázka pro děti

Text © Eva Obůrková, 2024
Illustrations © Vojtěch Šeda, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-253-6704-9
ISBN e-knihy 978-80-253-6713-1 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

OBSAH

1. Městem s brněnským drakem aneb ze Staré radnice na Novou radnici	7
2. Do kapucínské krypty za baronem Trenckem a na Petrov	21
3. Náměstí Svobody a okolí aneb od mamlasů až do Říma	37
4. Brněnské podzemí: hrobka, bunkry, vodojemy a kostnice	51
5. Okružní třída aneb po brněnských hradbách	61
6. Moravské náměstí, brněnské moře a veselé sochy	71
7. Hrad Špilberk: od královského hradu přes strašidelnou věznici až k muzeu	79
8. Staré Brno aneb kde to všechno začalo	93
9. Park Lužánky aneb zelené srdce Brna	105
10. Po Brně šalinou a vlakem aneb město pro vlakomily	117
11. Za Šemberou a bludičkami do Obřan	127
12. S vodníky za drakem a mamutem podél Svratky	135
13. Mariánským údolím na bobovku, za hejkały a do jeskyní	145
14. Na koniklecová pole, na rozhlednu a do lanovkového údolí	151
15. Za kanci, daňky a muflony do obory Holedná	159
16. Lodí po Brněnské přehradě na hrad Veveří	165
17. Procházka Městskou galerií v brněnském Bronxu	173
18. Za lamami na Klajdovku a na Hády	181
19. S liškou Bystrouškou do lesů u Bílovic nad Svitavou	189

1. Městem s brněnským drakem aneb ze Staré radnice na Novou radnici

Máte rádi draky? V Brně je zbožňují – tedy hlavně toho svého, brněnského. Drak si celkem spokojeně „bydlí“ v průjezdu Staré radnice zavěšený pod stropem průchodu pod radniční věží. Zkusíme zjistit, kdy a jak se do Brna dostal, proč mu na Staré radnici dělá společnost obrovské dřevěné kolo, a pak se společně s drakem vypravíme na procházku. Bude krátká: všimněte si, že tenhle drak nemá křídla, a tak si s ním obejdeme radnici a její nejbližší okolí – pěkně pomalu a krok za krokem.

TRASA ➡➡

Stará radnice ➡ brněnský drak ➡ Zelný trh ➡ kašna Parnas ➡ Reduta ➡
Dietrichsteinský palác ➡ divadlo Husa na provázku ➡ Malý Špalíček ➡ Mečová ulice ➡
Velký Špalíček ➡ dům Pánů z Kunštátu ➡ Dominikánské náměstí ➡ kostel sv. Michala ➡
Nová radnice

PRAKTICKÉ

Jak se sem dostaneš: Pěšky od hlavního nádraží Masarykovou ulicí, z níž odbočíme do Průchodní uličky a dojdeme přímo ke Staré radnici.

Co stojí za návštěvu: Věž Staré radnice (www.gotobrna.cz/misto/stara-radnice)

Délka trasy: 1,1 km

Průchodní ulička, která spojuje Masarykovu třídu s Radnickou ulicí a Starou radnicí, nedostala své jméno pro nic za nic: už z jejího začátku uvidíme portál radnice, a kdo má dobré oči, možná rovnou zahlédne i draka. Nebo spíš jeho zuby, které se ve tmě lesknou.

Než ale dojdeme k drakovi s jeho vábivým zubatým úsměvem, na chvíli se zastavíme.

ZAJÍMAVOST

Pečetidla (*pečetní typář*) jsou razidla, která slouží k přenesení grafické podoby pečeti do vosku. Skládají se zpravidla z rukojeti a raznice, které se také říká pečetní hlava. Na raznici je vyražen zvolený motiv. Může jít o obrázek i text.

Hliněné otisky nalezneme již od 4. tisíciletí př. n. l. Na českém území se pečeti vyskytují už od konce 11. století, pravděpodobněji od počátku 12. století.

Pečetidla se vyráběla ze stříbra, bronzu, zlata, mosazi, slonoviny, ... a mívala tvar kuželu, čtyřhranu, válečku, nebo dokonce zvířecí hlavy. Při aplikaci pečeti hovoříme o zapečetění.

Pečeť sloužila jako doklad pověření osoby, jež se jí prokazovala. Sloužila k potvrzení vlastnictví nebo ověření pravosti dokumentu. Zapečetit neboli zajistit proti otevření se mohly například vaky, dveře nebo vchody do hrobek. Pro prvotní otevření dokumentu bylo potřeba pečeť zlomit či jinak poškodit.

Pečetní látka musí být dostatečně pružná a pevná. Pečeti vycházejí také z místní tradice a místních zdrojů surovin (např. v Mezopotámii byla jako nejstarší pečetní látka používána hlína) a také z ceny pečetních materiálů. V českých zemích se používal vosk, na jih od Alp se používaly buly (kvůli panujícím klimatickým podmínkám).

Radnice se mnohokrát upravovala a přestavovala, než se městská správa v roce 1935 definitivně přestěhovala na Novou radnici – právě tam dojdeme na konci dračí procházky.

Stará radnice patří k nejzajímavějším historickým budovám v centru města. Od 14. století tu nepřetržitě sídlila městská správa, scházela se tu městská rada a soudy, ukládaly se písemnosti, pečetidla, peníze i cenné klenoty a sídlila zde i kancelář městského písaře. Tady město přijímalo a vítalo české panovníky a další oficiální hosty, odtud se také řídila obrana Brna před nepřáteli.

Teď je ale čas si pořádně prohlédnout Starou radnici zvenčí.

Dokážeš uhodnout, jak je vysoká věž Staré radnice?

Když budovu v první polovině 13. století stavěli, prý měla nižší hranolovou věž. Ta se postupně zvyšovala, naposledy o pět metrů v roce 1905. Dnešní věž měří 62,66 metrů.

ZAJÍMAVOST

Anton, Antoni nebo Antonín Pilgram (asi 1460–1515), vynikající sochař, dovedný řezbář a jeden z nejvýznamnějších umělců středoevropské pozdní gotiky, se pravděpodobně narodil v Brně – v písemných pramenech byl uveden jako „Magister Antoni aus Prin“, tedy mistr Antoni z Brna. Vyučil se ve Vídni, na zkušenou vyrazil do Německa a uchvátily ho stavby italské renesance. Proslavil se především jako autor kazatelny dómu sv. Štěpána ve Vídni (kde pod varhanní kruchtou zanechal svůj autoportrét vytesaný v kameni), ale nesmazatelně se zapsal i do podoby města Brna. Podílel se například na stavbě kostela sv. Jakuba (kam se podíváme ve třetím výletu) anebo Židovské brány (o které bude řeč pro změnu v páté kapitole).

Podívej se na krásný portál, který je vidět už z Průchodní uličky. Určitě rychle přijdeš na to, čím je zvláštní.

Nápovědou ti může být následující pověst.

POVĚST

Vypráví se, že Antonín Pilgram portál Staré radnice dokončil v roce 1511, ale protože prý za svou práci nedostal pořádně zapláceno, ještě jednou vyšplhal nahoru a zkřivil prostřední věžičku. Je však možné, že to vůbec nebyla schválnost, ale jen drobná stavební hříčka pozdní gotiky, v nichž si mistr Pilgram přímo liboval, a které sahaly od křivých věžiček přes různé žertovné sošky až po jinotaje, které jsme možná zatím nerozluštili.

Pořád se však máme na co těšit, jeho nejlepší kousek totiž uvidíme u kostela svatého Jakuba!

Víš, co to je kruchta?

Kruchta neboli kůr je vyvýšený prostor pro varhany, zpěváky a hudebníky většinou v západní části kostelů.

Věž Staré radnice je otevřená celoročně, v letní sezoně můžeme navštívit i interiéry budovy, tedy **Křížtálový sál, Freskový sál a Klenotnici**. Průchod pod radniční věží, kde je pod stropem zavěšený symbol města Brna, slavný **brněnský drak**, je samozřejmě

přístupný celoročně. Průchod pod věží vede na nádvoří s renesančními arkádami z konce 16. století, které jsou dílem italských stavitelů. Odehrávají se tu nejrůznější akce, koncerty, festivaly, divadelní i filmová představení.

Spočítej, kolik schodů vede na věž Staré radnice.

Po výstupu na tebe čeká fantastický výhled na centrum města.

POVĚST

Kdo ví, jak to s brněnským drakem vlastně bylo. Jedni říkají, že ho do Brna přivezli křižáci, druzí, že ho městským radním daroval turecký sultán, a třetí se zase dušují, že draka na jižní Moravu darovali lidé z Trutnova. Čtvrtá verze vypráví, že ho ve městě zapomněli cizí kupci a drak nakonec posel steskem (jak někdo mohl někde zapomenout draka?), pátá hovoří o tom, že utekl projíždějícím komediantům, a podle šesté prý drak připlaval po řece Svratce. Poslední varianta má dokonce pokračování. Obluda se v Brně usadila a svými rejdy trápila okolí tak dlouho, až Brněnským došla trpělivost a draka zabil.

Ať už to bylo tak či onak, drak vstoupil do dějin, a zatímco na křižáky, sultána, kupce a komedianty se postupně zapomnělo, z lidožravé nestvůry se stal brněnský domácí mazlíček. Drak se zkrátka stal symbolem města

a po rušném a nelehkém putování mu stinné místo pod klenutým stropem Staré radnice docela vyhovuje.

A jak to tedy s drakem bylo doopravdy? Ačkoli nejpravděpodobněji zní verze, že draka do města přivezli v roce 1608 při návštěvě arciknížete a pozdějšího císaře Matyáše, ve skutečnosti drak už musel být v Brně o dost dřív. První zmínky o brněnském drakovi se objevují už v 11. století, podle městských účtů v roce 1568 jistému malíři vyplatili čtyři zlaté za jeho namalování. Víme také, že v letech 1578, 1579 a 1585 museli draka opravovat, odčervovat, vysoušet a vykuřovat.

Drak, kterého dnes můžete vidět na Staré radnici, je ve skutečnosti samice krokodýla nilského, pochází asi z 16. století a zřejmě se jedná o nejstarší vycpaný exponát ve střední Evropě. Bez pravidelné péče se drak neobejde ani dnes: po stovkách let se mu pravidelně musí čistit kůže, drápy a zuby. A proč visí na stěně průchodu vedle draka velké kolo? Není to proto, že by drak rád jezdil na kole (jde totiž o dřevěné kolo od vozu), má pouze připomínat jen další známou brněnskou pověst.

POVĚST

Zatímco původ brněnského draka vlastně neznáme, o kole, které visí vedle draka, se ví téměř vše. V květnu roku 1638 se prý kolářský mistr Jiří Birk z Lednice vsadil se svými sousedy o dvanáct tolarů, že porazí strom, vyrobí

z něj kolo a dopraví jej do Brna - a to všechno že stihne za jediný den, tedy od východu slunce do zavření městských bran. Všichni se mu samozřejmě smáli, ale Birk nakonec svou sázku vyhrál. Večer předal hotové kolo udivenému brněnskému purkmistrovi a ten je nechal zavěsit v radničním průjezdu. Přes veškerou slávu to s mistrem kolářským prý dopadlo špatně; pýcha mu stoupla do hlavy a začal pít, až propil všechno včetně kolárny. Birkovo kolo visí na Staré radnici dodnes a my si pouze můžeme lámat hlavu, proč k tak podivné sázce vůbec došlo.

Když vyjdeme z průchodu Staré radnice a dáme se doprava **Radniční ulicí**, stačí ujít pár desítek kroků a ocitneme se na **Zelném trhu**, na jednom z hlavních brněnských náměstí s atmosférou starého tržiště. Neprodává se tu jen zelí, ale také jiná zelenina, ovoce a květiny, a to už od 13. století! Dnešní jméno si Zelný trh aneb Zelňák s drobnými přestávkami uchoval od

15. století. Bývaly tu masné krámy a stánky s chlebem, trhy drůbeží, hrnčířské i vetešnické, nabídka zahrnovala železo i seno. Dnes už bychom sice na Zelňáku s takovým zbožím štěstí neudělali, zato košíky, keramika, perník, med, koření, květiny a zelenina jdou na odbyt stejně jako před stovkami let.

Víš, co se prodávalo ve vetešnictví?

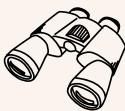
Vetešníci prodávali všechno, co se prodalo – staré, použité, někdy trochu poškozené a jindy dokonce starožitné věci. Dnes se takové krámky nazývají bazar, zastavárna, second hand (což ostatně znamená zboží z druhé ruky = použité) nebo antikvariát.

ZAJÍMAVOST

Podzemí Zelného trhu i s okolím bylo doslova prošpikované sklepy, kam si trhovci ukládali zeleninu a další zboží. Byly tu také vodovodní štolky přivádějící vodu do kašny i stoky zbavující tržiště nečistot. Rozsáhlejší sklepy sloužily jako pivnice, taverny, hospody a krčmy. Dnes je část podzemí přístupná coby Labyrint pod Zelným trhem; tam se podrobněji podíváme ve čtvrtém výletu.

Uprostřed Zelného trhu stojí **barokní kašna Parnas**. Vypadá jako velká kamenná jeskyně, kterou zdobí spousta soch – jedná se o alegorické postavy, bájná zvířata, draky a kamenné delfíny. Když v roce 1416 v Brně vybudovali nejstarší vodovod, voda ze Svatky se čerpala do vodojemu na Petrově a odtud se dřevěným potrubím rozváděla

do pivovaru, dvou sladoven, a hlavně do dvou kašen na Dolním a Horním trhu, na dnešním náměstí Svobody a Zelném trhu. Jednou z nich byl právě Parnas, tedy předchůdce dnešní kašny. Byla postavena v letech 1690–1695. Původní kašna se však nedochovala, někdy během 19. století ji museli postupně vyměnit.

Zkus mezi sochami najít strážce podsvětí (trojhlavý pes Kerberos uprostřed), kterého drží na řetězu bájný hrdina Hérakles, a alegorické postavy znázorňující Evropu (ta sedí na samém vrcholku na přemoženém drakovi) a tři dávné říše, Babylonii, Persii a Řecko.

Od Parnasu je dobře vidět na dolní části Zelného trhu. Tam stojí **Reduta**, zřejmě nejstarší divadelní budova ve střední

Evropě. Divadelní scéna vznikla kolem roku 1600 u staré městské taverny, jejíž reprezentační místnosti prý sloužily k vítání vzácných hostů, zřejmě méně oficiálnímu a mnohem veselejšímu, než se jim dostávalo na Staré radnici. V Redutě zpočátku vystupovaly hlavně německé a italské společnosti, od druhé poloviny 18. století se zde hrálo i česky.

Nad hlavním vchodem do Reduty pod balkonem se skrývá zvláštní červeno-bílý

erb. Je to městský znak Brna, který pochází z roku 1315. Je nejstarším doloženým a dochovaným městským erbem v Česku a už tehdy vypadal jako dnes, jen bílé pruhy byly původně stříbrné. Červená symbolizuje Brno, bílé

pruhy řeky Svatku a Svitavu, které městem protékají.

Vlevo od vchodu do Reduty si můžeme povšimnout zvláštního čtvercového reliéfu. Jsou v něm zobrazeny atributy řeznického řemesla.

Najdi na reliéfu atributy řeznického řemesla.

V Redutě samozřejmě řeznictví nebylo, ale na Zelném trhu masné krámky bývaly už ve 14. století. Soustředily se v dnešní Květinářské ulici, a prostor byl dokonce ohraničen zdmi s brankami, jimiž se do masných krámů vstupovalo. Nad brankou vedoucí ze Zelného trhu býval malovaný štít s bílým lvem podobným tomu, jaký

máme na českém státním znaku, tehle ale v předních prackách držel řeznickou sekeru. Když nakonec masné krámy byly na konci 19. století zrušeny, zmizely branky i lev se sekerou a na památku zůstal jen zvláštní čtvercový reliéf na fasádě Reduty.

Víš, čím se Reduta zapsala do dějin světové hudby?

(Nápovědu najdeš na soše před budovou.)

O Vánocích roku 1767 v Redutě koncertoval tehdy jedenáctiletý Wolfgang Amadeus Mozart.

Právě vánoční koncert malého Amadea a jeho sestry Nannerl připomíná Mozartova socha odlitá z černého bronzu od sochaře Kurta Gebauera stojící před Redutou. Na pět metrů vysokém pilíři je klavichord a na něm balancuje zázračné dítě Mozart. Má tělo dítěte, ale tvář

dospělého, jeho nahota symbolizuje touhu po svobodě a ze zad mu vyrůstá jediné křídlo. To symbolizuje jeho andělské nadání a zároveň tragický osud i předčasnou smrt.

Zemřel ve Vídni 5. prosince roku 1791. Bylo mu pouhých 35 let.

Od Reduty se vydáme do kopce k velké budově v horní části náměstí. Je to **Dietrichsteinský palác** postavený na začátku 17. století. Sídli v něm

Moravské zemské muzeum a při troše štěstí tam narazíme na zajímavou výstavu – stačí vejít dovnitř a rozhlédnout se.

Cestou k muzeu zkus najít v dlažbě tři zvláštní fontánky. Jsou zabudované do chodníku a najdeš na nich několik bronzových zvířátek. Na jedné je had a ještěrka, na další dvě žáby a na té třetí ještěrka a krokodýl. Vida, brněnský drak se nám drží v patách!

Na nároží Dietrichsteinského paláce najdeme pamětní desku. Připomíná, že v paláci několik dní přebýval ruský vojevůdce maršál M. I. Kutuzov. V paláci bydlel od 2. do 5. října 1805 před bitvou u Slavkova.

V horní části Zelného trhu je malé prostranství s barokním sousoším Nejsvětější Trojice. Vedle sebe tu stojí dva historické domy: přes ulici od Dietrichsteinského paláce je to **palác Hausperských z Fanalu**, kde sídlí **divadlo Husa na provázku**, vedle něj pak dům opata žďárského kláštera.

Husa na provázku je tu tak trochu doma: v téhle části Zelného trhu se totiž

prodávala drůbež, a tak se mu říkávalo Kurný nebo Drůbeží trh. Úzká ulička, která odtud vede na Starobrněnskou ulici, se jmenuje **Peroutková** – a jak prozrazuje dlouhé á, není nazvaná podle novináře Ferdinanda Peroutky, ale podle peří a peroutek, které se tu všude válely. Zvláštní jméno divadla vymysleli v roce 1967 divadelníci, studenti uměleckých škol, mladí spisovatelé, hudebníci a výtvarníci, kteří si název vypůjčili z knížky brněnského spisovatele Jiřího Mahena z roku 1925.

Na bývalý Drůbeží trh navazuje blok domů gotického a renesančního původu, kterému se říká **Malý Špalíček**. Za ním projdeme do **Mečové ulice**; té se říkávalo také Mečířská, protože na jejím rohu stávala městská zbrojnice. Po pár desítkách metrů se po naší pravé ruce objeví velká vrata: těmi projdeme na nádvoří Staré

radnice a zpátky k brněnskému drakovi. Tam už jsme ale byli, a tak místo toho

popojdeme ještě pár kroků Mečovou ulicí a podíváme se nahoru na zeď.

POVĚST

Palác Hausperských z Fanalu je jedním z mnoha domů v Brně, v nichž je prý ukrytý velký poklad. Samozřejmě je schovaný někde v rozlehlých dvoupatrových sklepech, ale zatím každý, kdo se poklad snažil najít, přišel o život. Když do Brna přijela Marie Terezie, bydlela prý v paláci Hausperských z Fanalu na Zelném trhu, tam, kde dnes najdeme divadlo Husa na provázku. V domě býval pěkný sál, kde panovnice při svých návštěvách pořádala slavnosti a večírky. V té době už byla hodně při těle, a tak jí chůze do schodů dělala problémy. Nechávala se proto do patra vynášet ve velkém pohodlném křesle.

O paláci se odjakživa říkalo, že jsou tu podobně jako v mnoha jiných domech v Brně schované poklady. Kde jinde by mohly být ukryté než v hlubokém dvoupatrovém sklepení, samozřejmě v tom nejspodnějším patře? Poklady ale byly začarované: říkalo se, že každý, kdo se je pokusí najít a získat, přijde o život.

A tak se stalo, že se o pokladu dozvěděli tři muži a všem těm strašidelným povídkám se vysmáli. „Co kdybychom to bohatství získali zrovna my?“ řekli si. „Co by se nám mohlo stát?“ Proto se jednou přes noc dali do toho sklepení zavřít. Kdekdo jim to rozmlouval a varoval je, aby to nedělali a nepokoušeli osud, ale muži se jen smáli, že to všechno jsou jen hlouposti a že se jim nic nestane.

Další den všichni čekali, až vyjdou ven, ale utekla spousta času a ti tři pořád nikde. Když stále nepřicházeli, ti nejdovůlejší nakonec sešli do sklepa sami. Odemkli, nahlédli dovnitř a strnuli hrůzou: všichni tři tam leželi mrtví.

Protože tuhle zkoušku už nikdo další neopakoval, je možné, že tam poklady leží dodnes.

Zkus v Mečové ulici na zdi vpravo od brány do nádvoří Staré radnice objevit něco zvláštního.

Asi čtyři metry nad zemí se ze zdi dívá svažující hlavička. Není to pes, prasátko ani strašidlo, ale prý kamenná tvář

zazděného radního, který chtěl město Brno zradit nepříteli a dočkal se zaslouženého trestu.

POVĚST

Když Brno obléhali husité a moc se jim nevedlo, domluvili se s několika zrádci, kteří jim tajně měli zevnitř otevřít brány. O všem se ale dozvěděl Boro, šašek císaře Zikmunda, kterého husité zajali. Podařilo se mu utéct ze zajetí, dostal se do Brna a o chystaném spiknutí vyprávěl na radnici. Všechny spiklence rychle zatkl, uvěznili a popravili. Hlavu radního Haase, který prý celý plán vymyslel, nabodli na hrot a pro výstrahu vystavili na radnici. Po nějakém čase podle ní vytvořili kamennou hlavu a tu zasadili do zdi vedle zadního vchodu do radnice z Mečové ulice.

Kolem zazděného radního půjdeme dál a zastavíme se na Dominikánské ulici.

Na nároží stojí obchodní centrum Velký Špalíček, kousek nad ním pak renesanční dům Pánů z Kunštátu.

Byl postaven ve 14. století, dnešní podobu získal při přestavbě na konci 16. století a na počátku 18. století se proměnil v první obchodní dům v Brně, zvaný Schmetterhaus (z němčiny, schmettern = vřeštět, vrískat, žvanit).

Renesanční nádvoří a kryté ochozy umožňovaly prodej i v zimě a dešti – a takový obchodní dům v té době neexistoval v žádné z okolních zemí.

Dům Pánů z Kunštátu dnes slouží jako

výstavní prostor pro Dům umění města Brna.

Přejdeme Dominikánskou ulici a kolem kostela sv. Michala dojdeme na Dominikánské náměstí. Pod terasou s barokními sochami dřív bývaly masné a rybí krámy, proto se také náměstí říkávalo Rybný trh.

Celou západní stranu náměstí zabírá Nová radnice, někdejší dominikánský klášter, Stavovský či Zemský dům.

Původně tu zasedal moravský zemský sněm, v roce 1935 se sem přestěhovala radnice a dnes tu úřaduje Magistrát města Brna.

I když v budovách sídlí úřady, můžeme se zajít podívat na nádvoří. Tam si prohlédneme hezké renesanční schodiště, několik historických portálů a kašnu. Vyrobili ji pro Výstavu soudobé kultury,

kteřá se v roce 1928 konala na brněnském výstavišti.

Sloupům zdobícím renesanční schodiště se říká Šalamounovy sloupy.

ZAJÍMAVOST

Šalamoun byl biblický král proslulý svou moudrostí a smyslem pro čest a spravedlnost. Izraelské království dosáhlo za jeho vlády velkého rozmachu.

Velkou slávu mu přinesla stavba nádherného chrámu v Jeruzalémě, hlavním městě izraelského království.

Dnes nám tohoto moudrého krále připomíná rčení „šalamounské rozhodnutí“. Vzniklo kvůli sporu dvou žen, kterým se ve stejnou dobu ve stejném domě narodilo dítě. Jedné z nich však dítě po narození zemřelo. Jeho matka se s tou ztrátou nedokázala smířit a v noci tajně děti vyměnila. Živé dítě potom vydávala za své. S tím se však pravá matka nedokázala smířit, tvrdila, že mrtvé dítě v kolébce není její. Tak se ženy obrátily na krále Šalamouna, aby je rozsoudil. Ten je vyslechl a rozhodl, že nemohou-li se ženy dohodnout, nechá dítě mečem přeseknout na dvě části a každá matka dostane jeho polovinu. Jeho pravá matka se v tu chvíli raději dítěte vzdala, aby mu zachránila život. Král Šalamoun tak poznal, že ta žena, které záleželo na životě dítěte natolik, že ho raději přenechala druhé ženě, je jeho pravá matka, a dítě jí vrátil.

Po schodišti se stoupalo k místu, kde zasedal zemský soud. Sloupy měly všem

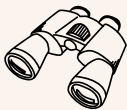
příchozím připomenout, aby jednali uvážlivě a moudře jako slavný biblický král.

Spočítej, kolik Šalamounových sloupů lemuje schodiště.

Jsou tři, i když z nádvoří jsou vidět jen dva. Třetí se schovává dole v průchodu. Vrcholky sloupů zdobí ozdobné piniové šišky, které se jako ozdobné zakončení začaly používat v době renesance. Ostatně

renesanční schodiště se Šalamounovými sloupy postavil na sklonku 16. století Pietro Gabri. Pocházel z Itálie a v té době to zřejmě byl nejzaměstnanější a nejúspěšnější stavitel v Brně.

*Obejdi kašnu kolem dokola
a najdi alegorie dvanácti
měsíců, které společně
symbolizují celý rok.*

Drakem tenhle výlet začal a drakem také skončí: když se pořádně rozhlédneme, v koutě nádvoří vysoko pod střechou uvidíme obřího draka. Je vytepaný z měděného plechu a také mu už je pár

stovek let. Na nádvoří se dívá už od roku 1776. Ten dnešní je kopií barokního originálu, který je uložený v depozitáři Muzea města Brna.

V čem se liší tento drak od svého dračího kolegy ze Staré radnice?

*Tento drak má křídla
a místo plamenů chrlí vodu.*

A mimochodem, kdysi prý tu takoví draci byli dva, ale toho druhého prý na

přelomu 18. a 19. století ukradl správce budovy. Kdepak asi druhý drak skončil?

